

A Magyar Természettudományi Múzeum millicentenáriumi rendezvénye

Európa egyik legjelentősebb gyűjteményét, a Magyar Természettudományi Múzeumot 1802-ben alapították. Az Ásványtárban, Óslénytárban, Növénytárban, Állattárban és Embertani tárbán több mint 9 millió tárgyat, a Könyvtárban félmillió kötetet őrzünk.

Alassan kétszáz éves intézmény örvendetes változás előtt áll: önálló épületet kap! A főváros több pontján található táraink 2002-re az ELTE Természettudományi Karának helyére, az egykori Ludovika Akadémia épületébe költöznek. Az elmúlt évben elsőként az Ásvány- és Kőzettár foglalta el végső helyét a felújított földszinten. Idén október végén a Ludoviceumhoz tartozó Lovarda nyitja meg kapuit, immár a Magyar Természettudományi Múzeum háromszintes kiállítási épületeként. A valamikori Lovarda kétszintes volt. Istállósztíjén háromhajós, boltíves, méltóságteljes térséget találhatunk. A felújított épület e szintjén van a bejárat (pénztár, ruhatár), a mosdók, a büfé, a kicsiny bolt, a nyolcvan fős előadóterem, a *Széchenyi Zsigmond*-ról elnevezett vadászati szakkönyvtár, a tanácsterem és a húsz fős szakköri helyiség.

A porond szintjén helyezük el népszerű Természetbúvár termünk és a társalgót. A fennmaradó területen ásványtani, őslénytani, múzeumtörténeti, vadászati és antropológiai időszaki kiállításokat tervezünk.

A három méter magasságban körbefutó hat méter széles galériaszint nyolcszáz négyzetméteren új állandó kiállításunk nyílik. Sajátos térérzetet nyújt a tizennégy méter belmagasságú látványos, újjáépített tetőszerkezet.

A közönségforgalmi terek impozáns, ugyanakkor barátságos jellegének köszönhetően az „új” múzeum várhatóan népszerű, kedvelt intézmény lesz.

Reméljük azonban, hogy nemcsak az épület miatt, hanem kiállításaink és prog-

ramjaink kapcsán is sok érdeklődő keres majd fel bennünket.

Az épületavatásra, mely a millicentenáriumi kiemelkedő eseménye volt, intézményünk több rendezvénnyel készült. Közülük a legjelentősebb, az *Ember és természet Magyarországon* című nagyszabású, történeti ökológiai kiállítás, igazi unikum a hazai múzeumi palettán. A kiállítás a legkorszerűbb múzeumi közművelődési módszerekkel dolgozza fel Magyarország területének természeti változásait, ennek okait és következményeit, továbbá mindannyiunk szerepét, lehetőségét és felelősségét természeti értékeink megőrzésében. Komplex módon láttatja és értékeli a természeti erőforrások kialakulását és azok felhasználását, az ember és a környezet kapcsolatának változásait. Földrajzi, földtani, biológiai, antropológiai és történelmi ismereteket foglal magába.

Mondanivalójában, megoldásaiban és külsőségeiben már a 21. század emberére, látogatójára is gondol. Az eredeti preparátumok, rekonstrukciók (pl. ősembergyerek, mamut) mellett multimédia és interaktív alkalmazások is megjelennek a kiállításon, melynek nagy témái:

- A földtörténeti múlt öröksége;
- Az ember színre lép;
- Kik éltek itt a honfoglalók előtt?
- A magyarok vándorlása és a honfoglalás;
- Az eltűnt vízvilág (vadászat, halászat, gyűjtögetés);
- Legendás vadgazdagság a Kárpát-medencében;
- Vizeink átváltozása;
- Erdeink átváltozása;
- Búcsú a természettől?

- Demográfiai problémák és környezeti válság;
- Néhány mindennapi városi gondunk;
- A természeti környezet megmaradt értékei;
- Mít tehetünk? Mit tegyünk?
- Noé bárkája.

A történeti ökológia önmagában is több műveltségterület ismeretét, alkalmazását feltételezi. A feldolgozás, a prezentáció ezt a kört még tovább bővíti. Az *Ember és természet*, a *Földünk és környezetünk*, a *Ember és társadalom* műveltségterület mellett kisebb-nagyobb hangsúllyal megjelennek az *Informatika*, az *Anyanyelv*, az *Élő idegen nyelv*, a *Művészetek* és az *Életvitel és gyakorlati ismeretek* műveltségi területek. A kiállítás eleget tesz a NAT-ban megfogalmazott néhány általános követelménynek is. Kiválóan alkalmas *környezeti nevelésre*, segíti a látogatót a természeti és társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában (*Hon- és népismeret*), információt nyújt Magyarország és az emberiség közös, globális problémáiról (*Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz*).

A munka a közművelődési osztály koordinálásával, harminc kutató, számos preparátor és külső munkatárs részvételével folyik.

A kiállításához kapcsolódik az egyenként 20–20 oldalas füzetekből álló Lacerina sorozat. A kiadványok egy-egy kiállítási témáról nyújtanak háttérinformációkat, mélyebb ismereteket. Még ebben az évben megjelennek *Az utolsó 2,5 millió év flóra- és vegetációtörténete a Kárpát-medencében*, a *Szemelvények az ember környezetátalakító tevékenységének történetéből*, a *Történeti földrajz*, a *Biodiverzitás* és a *Vizeink átváltozása* című füzetek. A későbbiekben e témákból várható egy előadássorozat is.

A pedagógusokra külön is gondoltunk. Lehetőség szerint a füzeteket néhány feladatlap is kiegészíti, antropológiából pedig egy önálló munkafüzet kiadását tervezzük. A különböző korosztályok oktatásának segítésére egy vagy két kötetben bemutatjuk, hogy az egyes műveltségi területekkel hol találkozhatunk a kiállításban. Az iskolai oktatásban való hatékonyabb felhasználás érdekében pedagógus-továbbképzéseket szervezünk és remélhetőleg lehetőségünk lesz néhány kiállítási részlet multimédiás CD-lemezekre történő térítésmentes kölcsönzésére. Szolgáltatásainkat feladatlapok és tárlatvezetések gazdagítják.

A Lovarda földszintjén újra várja látogatóit a „régijű” Természetbúvár terem, amely kivételes lehetőséget nyújt, hiszen a hagyományos múzeumokban a „mindent a szemnek, semmit a kéznek” elv uralkodik. Itt az élettelen és az élő természet sokféleségének csak egy kis morzsája látható, ám minden kézbevehető. Az izlelés kivételével minden érzékszerv feladatot kap. Magról folyamatosan állathangok teremtenek „kinti” hangulatot, a „szimatszonda” fiolái pedig ismerős és ismeretlen illatokat rejtenek. A teremben foglalkozásvezető segíti az eligazodást. Tanítási időben a kiállítás csak csoportosan látogatható előzetes bejelentkezéssel.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A közművelődési osztály új címe: Budapest, VIII. ker., Ludovika tér 2.

Telefon: 1130-842.

Postacímünk változatlan: 1431 Budapest, Pf.: 137.

Az új épület megközelíthető: kék metróval a Klinikák vagy a Nagyváradtér megállóig; 24-es villamossal a Nagyvárad térig; személygépkocsival (tágas parkoló – buszoknak is – az Üllői úti oldalon).

Katus Magdolna – Végvári Ágnes